

Nota afronding archeologische opgraving Zoutleeuw – De Vesten

Vergunning: 2013/394

P.L.M. Hazen

In opdracht van VZW Stijn heeft het Vlaams Erfgoed Centrum (VEC) een archeologische opgraving uitgevoerd voor het plangebied Zoutleeuw, De Vesten. Het plangebied heeft een oppervlakte van ca. 3250 m², dat door middel van twee sleuven onderzocht diende te worden. De sleuven liggen haaks op de verwachte verdedigingswerken van de tweede en derde stadsomwalling van Zoutleeuw. Het veldwerk is uitgevoerd van 12 t/m 14 november 2013. Het onderzoek is uitgevoerd conform de Minimumnormen en de Bijzondere Voorschriften horende bij de opgravingsvergunning.

Beide sleuven zijn aangelegd tot in de natuurlijke ondergrond, ca. 3 tot 3,5 m onder maaiveld. Vanwege de getrapte aanleg van de putten, zijn er per put meerdere sporenvlakken aangelegd: sleuf 1 is opgegraven in 4 vlakken en sleuf 2 in drie vlakken (bijlage 1). De bovenste vlakken geven in beide putten vrijwel hetzelfde beeld: het oostelijk deel bestaat uit vullingen van een brede gracht (spoor 1, afb. 1 en 3) en het westelijk deel zijn restanten van een wallichaam (spoor 2, afb. 2 en 3, voor een structurenoverzicht, zie bijlage 2). De wal en de gracht lijken op basis van een eerste indruk van het aardewerk uit de 17^e eeuw te dateren.

Bijzonder is dat de wal over een oudere gracht is aangelegd. Dit is vooral goed te zien in sleuf 2. Deze gracht heeft een andere oriëntatie: het spoor loopt meer parallel aan de straten ten westen van het plangebied. Ook een greppel in sleuf 1 heeft deze oriëntatie. Dit gracht- en greppelsysteem dateert vermoedelijk nog van voor de bouw van de tweede stadsomwalling. Ook het aardewerk wijst op in datering rond die periode. Er zijn nog verschillende lagen ouder dan deze gracht opgetekend in het profiel. Deze lagen laten goed zien dat het venige gebied eerst is bewerkt en opgehoogd, voordat men er ging wonen.

Het wallichaam is binnen het plangebied maximaal 14 m breed. Er zijn geen muurresten aangetroffen, zodat buiten de sleuven niet verder is uitgebreid. De sleuven gaven voldoende informatie over de verdedigingswerken.

Bij de aanleg van de vlakken en het opschaven van de profielen is een behoorlijke hoeveelheid aardewerk verzameld, die direct aan de verschillende lagen en vullingen gekoppeld konden worden. Een nadere analyse van de scherven zal voldoende duidelijkheid geven over de datering van de verschillende sporen en lagen. Ook is intensief gezocht met een metaaldetector. Dit heeft onder andere een versierde mantelspeld en een ringetje opgeleverd, naast verschillende andere objecten. Bijzonder is ook een stuk leisteen in de vorm van een schoenzool. Dit was een hulpmiddel bij het maken van schoenen. Een grote hoeveelheid schapen- of geitenbotjes wijst vermoedelijk op het maken van perkament in de omgeving.

De grachtvullingen en de natuurlijke, venige lagen zijn door middel van pollenbakken bemonsterd voor natuurwetenschappelijk onderzoek, in overleg met de bodemkundige. Uit de greppel in sleuf 1 zijn twee monsters voor macrobotanisch onderzoek genomen.

In de komende periode zullen wij een conceptrapport opstellen. In dit rapport worden de sporen en structuren, alsmede het vondstmateriaal verder uitgewerkt. Daarnaast wordt er een voorstel gedaan voor het aanwenden van het budget voor natuurwetenschappelijk onderzoek. Daarbij staan de onderzoeksvragen uit de Bijzondere Voorschriften horende bij de opgravingsvergunning centraal. Wij verwachten het conceptrapport conform de termijn in de bijzondere voorwaarden medio januari op te kunnen sturen.

Afb. 1. Foto van de gracht in sleuf 1.

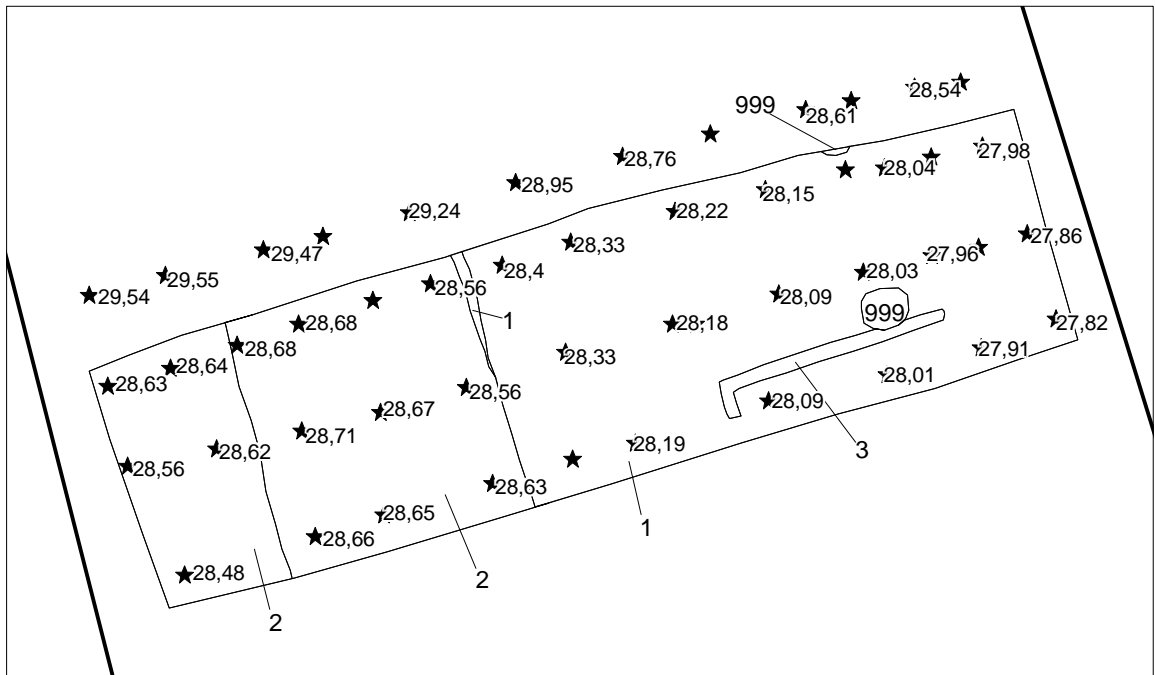
Afb. 2. Het wallichaam in het westelijk deel van sleuf 2, met daaronder de oude gracht.

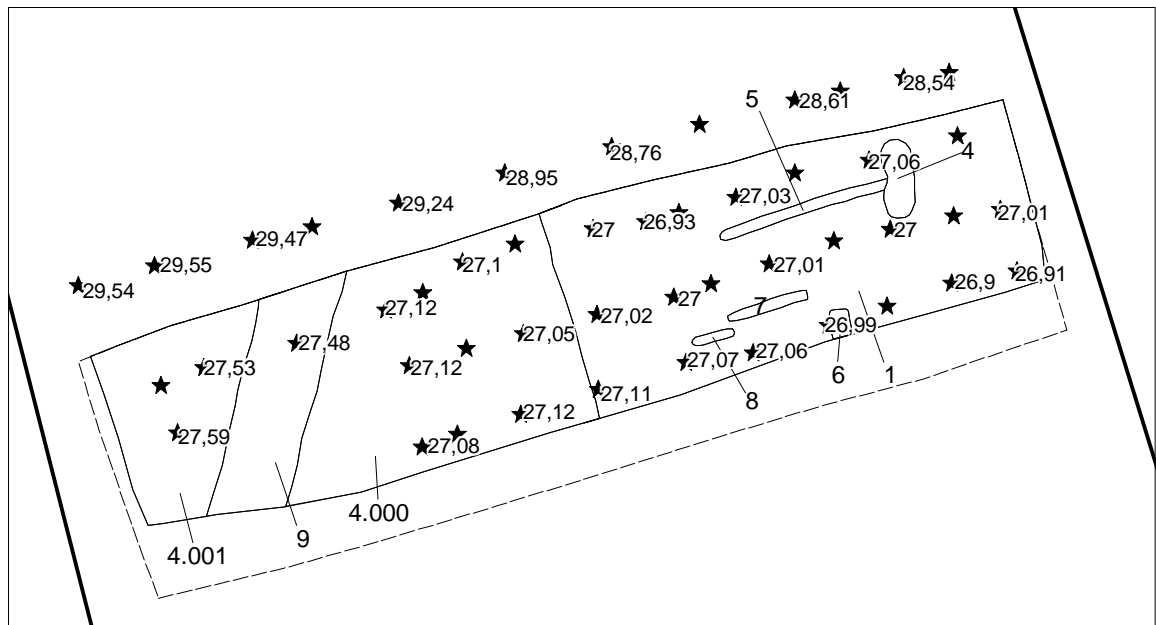
Afb. 3. Overzicht van het profiel in sleuf 2, met op de voorgrond de gracht en op de achtergrond de wal met daaronder de oude gracht.

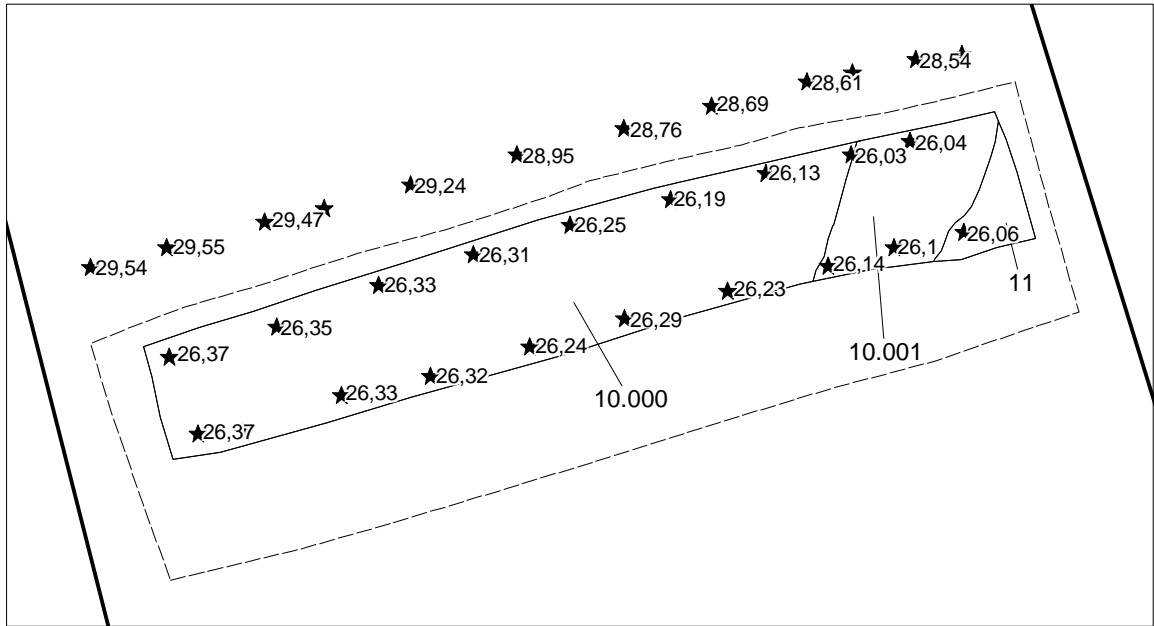
Bijlage 1: Sporenplannen van de opgraving.

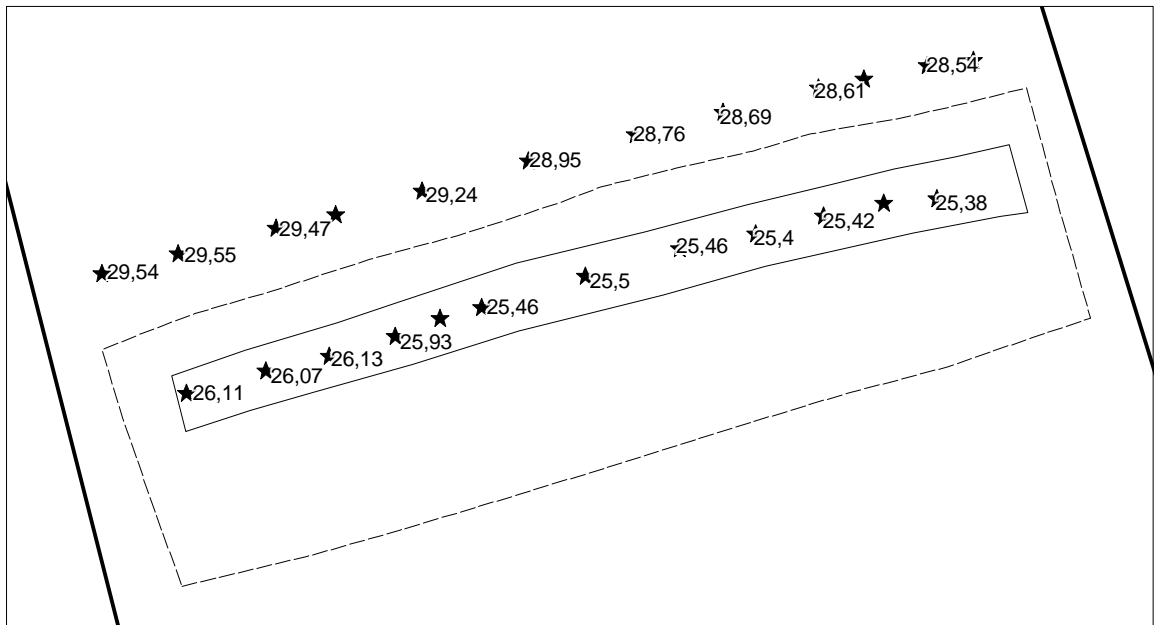
Sleuf 1 vlak 1

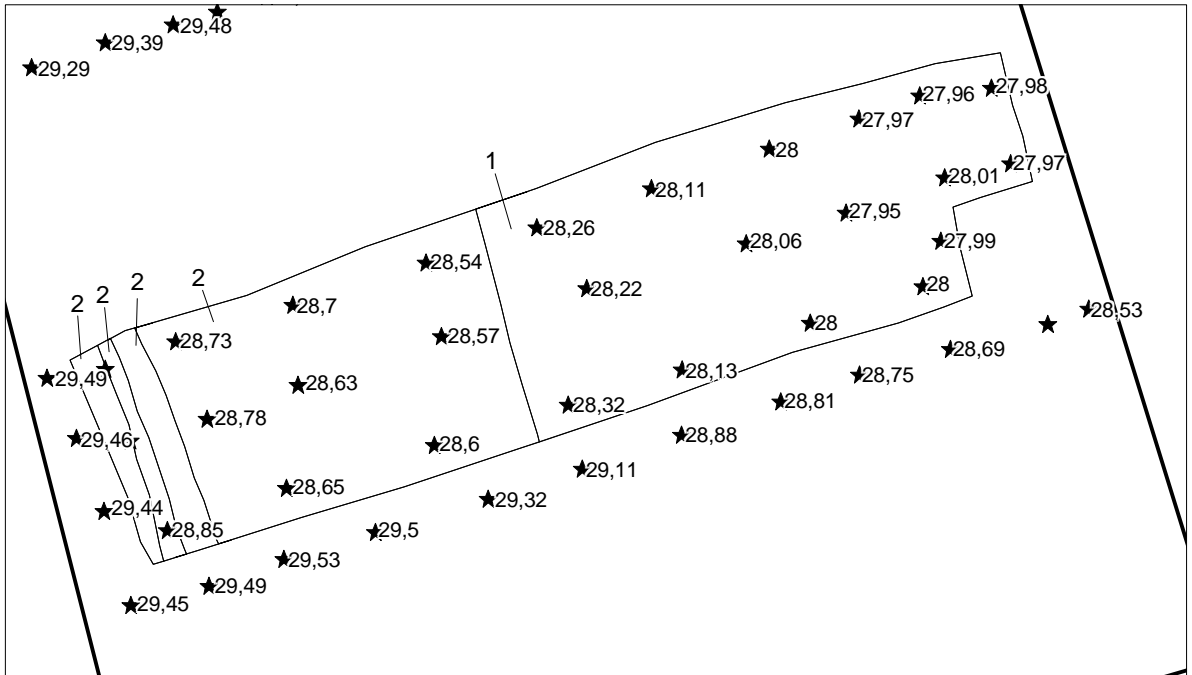
Sleuf 1 vlak 2. De maximale omvang van de ontgraving is gestippeld.

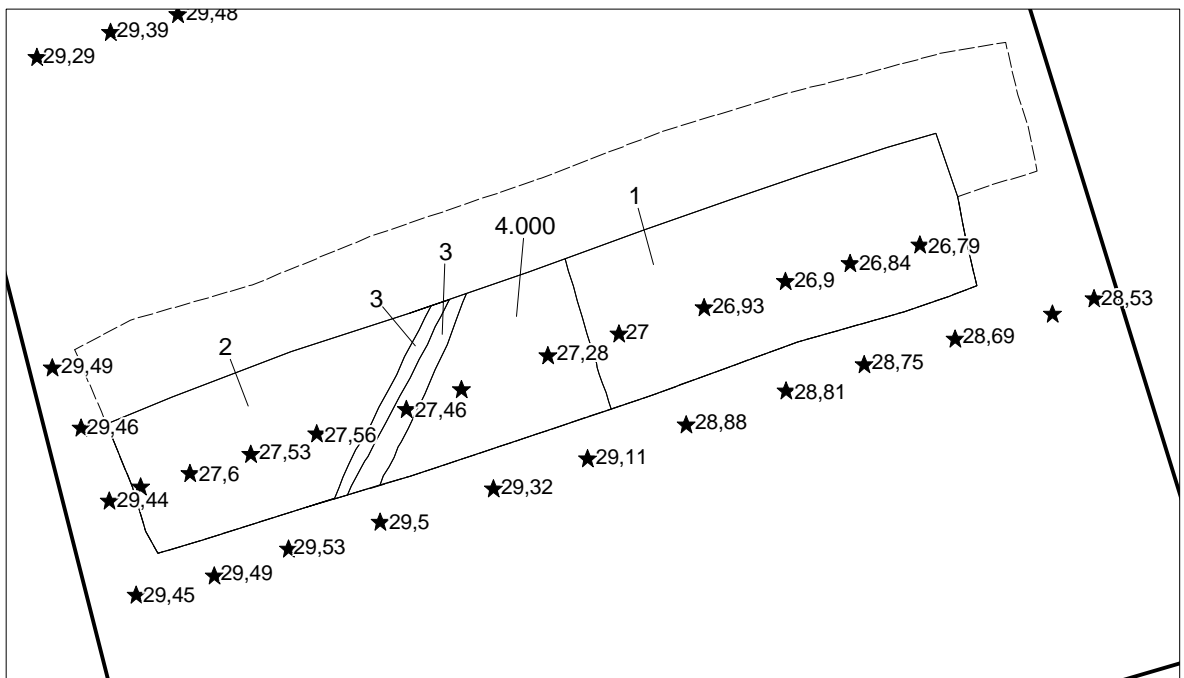
Sleuf 1 vlak 3

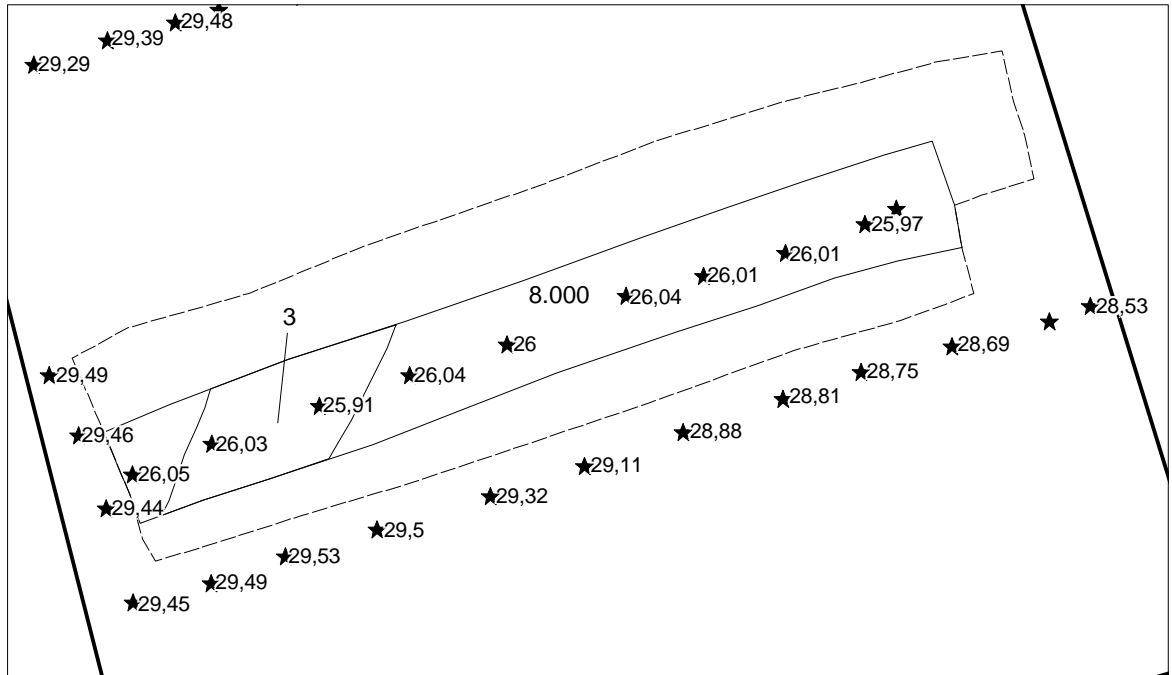
Sleuf 1 vlak 4

Sleuf 2 vlak 1

Sleuf 2 vlak 2

Sleuf 2 vlak 3

Bijlage 2: Voorlopig structurenoverzicht van de opgraving.

In rood het plangebied, in geel de wal, en de twee kleuren blauw geven de loop van de twee gracht aan.

